

BÁSNE RÚFUS

MILAN

PERFEKT

BÁSNE
MILAN RÚFUS

BÁSNE RÚFUS MILAN

PERFEKT

Poems © Milan Rúfus (Magdaléna Rúfusová a dedičia)
Design © Pavol Janoško 2014
Cover Design © Pavel Čisárik 2014
Slovak edition © Perfekt 2014

Čo je báseň

Položiť na stôl presné ako chlieb
alebo voda. Alebo
medzi dva prsty soli. To je báseň.

A nestúpať si pritom na päty.
Tým menej na špičky. Mať čas. Z hlboka
vytiahnuť okov a rovno na prameni
si nepostaviť krám, ba ani chrám.

Až budú pstruhy tiahnuť Jordánom,
nekúpiť prút a vedieť, že sa rieka
neskladá z rýb.

Že o to jej je viac,
o čo je báseň väčšia od slova.

Nie kameň.
Socha. Žena Lótova –
to je báseň.

Abeceda

Chod', ži, je prestreté:
nôž, zub i pod zub. Máš,
čo ti treba, a rovno na obruse.
Chod', neváhaj, vieš abecedu, píš.

Viac nemôžeš, len potiaľ pochopíš.
Nepoznáš pravdu. Vieš iba abecedu.

V nej slabikuješ denne svoju biedu,
i svoju veľkosť.

Úzkosť prežítá,
ó, krutosť! Kto to po nás prečíta?

Skús, hovor z prapočiatku

Mať čisto za sebou.
I z modlitby
raz bude mlynček. Rúchom nebohého
si onedlho poutieraš prach
na obuvi.

Čas, koho obhajuješ,
že ako svedkov zosmiešňuješ slová?
Alebo pravdy ako mliečny chrup
vypadajú a po nich nenarastie
v ústach už nič?

Mať čisto za sebou.
Skús, hovor z prapočiatku. Ako ten,
čo zasial, zaoral a z každej brázdy
i smet' odľúkol, uveriac,
že všetko ostatné až potom príde.
Skús. Budeš smiešny.

Ale už iba smiešni
sú v poriadku.

Útek do Egypta

Nemenný trvá vo mne únik od básne.
To zostúpiť z jej krásnych mučidiel
so zjavnou úľavou, a viac už nič.
Len práve jestvovať, byť, vidieť, dýchať.
A zadúšať sa nekonečnom ticha.
Máš slzu do očí, máš ústa na úsmev,
ži, čo sa žije. Čomu spev?
Doži ho, malý medzi najmenšími.
Vždy si bol z nich, vždy si bol s nimi.
Čo tu už ovlaží báseň, jej kyslý dážd?
Revoltu zbabelých?
Zášť samolúbych? Zášť –
áno. Kde však lásku...

Ako sa pije zo studničky

K studničke musíš kľaknúť.
Inak by si
nevedela z nej živú vodu piť.
A namáčaš si do jej modrej misy
ústa i čelo.

Musíš odstúpiť
dva kroky od nej,
aby tvoja hlava
doľahla presne do jej jamôčky.

Potom ju piješ.
Ona sa ti dáva.
Ak už nie navždy,
aspoň na rôčky.

Tak piješ:
kľaknúc pred ten dúšok sladký.
A smäd i vďačnosť
sú tu z jednej matky.

A múdrosť hlbín

Keď si si prosila rozprávku do postielky,
nebola to už hra.

To už bol život, moja malička.
Vysielal k tebe svojho poslíčka,
čo každý večer nad hlavou ti krúžil
a zatváral i otváral ti zrak.

S tou rozprávkou to teda bolo tak.
Dávali ti v nej
rovno do kolísky
všetko.
Ba všetko, dieťa.

Zákony.
A múdrosť hlbín.
Výrok pokonný,
závratne presný.
Veci človekove.
Všetko, ba všetko.
V najprostejšom slove.

Nuž tak to teda bolo s rozprávkou.
Neviditeľní anjelici slov
chodili denne háčkovať ti krídla
zo snov a krásy.

Boli v krpčekoch
a v onuckách.
Ó, nehanbi sa za ne,
ich nechtíky, vždy zemou umazané.

Veď nezáleží na tom, nezáleží,
v akej šiel obuvi ten, ktorý teraz leží
blízučko pravdy.